

Uniwersytet
Wrocławski

Spory medyczne

redakcja Agata Wnukiewicz-Kozłowska

Wrocław 2021

Spory medyczne

Najwyższa
kategoria
naukowa A+

UCZELNIA
BADAWCZA
INICJATYWA DOSKONAŁOŚCI

Dostęp online: <https://www.bibliotekacyfrowa.pl/publication/145048>

DOI: [10.34616/145049](https://doi.org/10.34616/145049)

Spory medyczne

pod redakcją

Agaty Wnukiewicz-Kozłowskiej

Uniwersytet Wrocławski

Wydział Prawa, Administracji i Ekonomii

Wrocław 2021

Kolegium Redakcyjne

prof. dr hab. Leonard Górnicki – przewodniczący

dr Julian Jezioro – zastępca przewodniczącego

mgr Aleksandra Dorywała – sekretarz

mgr Ewa Galyga-Michowska – członek

mgr Bożena Górna – członek

mgr Tadeusz Juchniewicz – członek

Recenzenci: *prof. dr hab. Joanna Haberko, UAM; dr hab. Kinga Michałowska, prof. UEK*

© Copyright by Wydział Prawa, Administracji i Ekonomii Uniwersytetu Wrocławskiego

Publikacja finansowana ze środków:

Dolnośląskiej Izby Lekarskiej

Fundacji dla Wiedzy i Mądrości

Indywidualnej Praktyki Lekarskiej Witold Wnukiewicz

Korekta: *Magdalena Wojcieszak*

Projekt i wykonanie okładki: *Karolina Drozd*

Skład i opracowanie techniczne: *Aleksandra Kumasza, eBooki.com.pl*

Druk: *Agencja Reklamowa TOP, Agnieszka Łuczak*

Wydawca

E-Wydawnictwo. Prawnicza i Ekonomiczna Biblioteka Cyfrowa.

Wydział Prawa, Administracji i Ekonomii Uniwersytetu Wrocławskiego

ISBN 978-83-66601-83-3 (druk)

ISBN 978-83-66601-84-0 (online)

Spis treści

WSTĘP	
Agata Wnukiewicz-Kozłowska	9
WPROWADZENIE DO PROBLEMATYKI SPORÓW MEDYCZNYCH	
Agata Wnukiewicz-Kozłowska	11
SPECYFIKA SPORÓW MEDYCZNYCH W POSTĘPOWANIU SĄDOWYM	
Andrzej Malicki	19
SPECYFIKA SPORÓW MEDYCZNYCH W PROCESIE CYWILNYM	
Beata Janiszewska	45
SPORY MEDYCZNE PRZED KOMISJAMI DS. ZDARZEŃ MEDYCZNYCH	
Urszula Drozdowska	65
KOMPENSOWANIE SZKÓD I KRZYWD (W TYM MEDYCZNYCH) JAKO SPOSÓB NIWELOWANIA SPORÓW NA GRUNCIE PRAWA KARNEGO	
Rafał Kubiak	97
ROLA MEDIATORA W ROZWIĄZYWANIU SPORÓW MEDYCZNYCH	
Beata Bronowicka	117
MEDIACJA KLINICZNA JAKO ELEMENT SKUTECZNEGO ROZWIĄZANIA KONFLIKTU W PLACÓWKACH MEDYCZNYCH	
Błażej Kmiecik	131
SPORY MEDYCZNE PRZED SĄDAMI MIĘDZYNARODOWYMI	
Agata Wnukiewicz-Kozłowska	147
ROZSTRZYGANIE SPORÓW MIĘDZY PACJENTEM A LEKARZEM I/LUB PODMIOTEM ŚWIADCZĄCYM USŁUGI MEDYCZNE NA GRUNCIE POSTĘPOWAŃ W PRZEDMIOCIE ODPOWIEDZIALNOŚCI ZAWODOWEJ LEKARZY	
Aleksandra Stebel	179
PRAKTYCZNE WNIOSKI Z POSTĘPOWAŃ PRZED NACZELNYM RZECZNIKIEM ODPOWIEDZIALNOŚCI ZAWODOWEJ	
Paulina Tomaszewska, Grzegorz Wrona	219
SPECYFIKA SPORÓW W ZAKRESIE CHIRURGII PLASTYCZNEJ I MEDYCYNY ESTETYCZNEJ	
Małgorzata Świdorska	235
SPORY DOTYCZĄCE PROKREACJI WSPOMAGANEJ MEDYCZNIE	
Kinga Bączyk-Rozwadowska	245

WOLNOŚĆ, PRAWO I TREŚĆ WŁADZY RODZICIELSKIEJ: SPÓR O OBOWIĄZKOWE SZCZEPIENIA DZIECI	
Maria Boratyńska	259
PROBLEMY PRAWNE PODEJMOWANIA DECYZJI MEDYCZNYCH DOTYCZĄCYCH OSÓB STARSZYCH	
Małgorzata Świdorska	277
UBEZPIECZENIE NA WYPADEK SPORU Z PACJENTEM	
Kamila Cał-Całko	293
Z PROBLEMATYKI WADLIWOŚCI OPINII SĄDOWO-LEKARSKICH	
Andrzej Malicki	313
PRAKTYCZNE ASPEKTY OCHRONY LEKARZA/PODMIOTU LECZNICZEGO PRZED ROSZCZENIAMI PACJENTÓW	
Emilia Mądrecka.....	333
KILKA REFLEKSJI NA TEMAT PRAW PACJENTA W TEORII I PRAKTYCE	
Katarzyna Lignar	345
BIBLIOGRAFIA	375

Wstęp

Spory medyczne nie są niczym nowym. W mniejszym lub większym stopniu pojawiały się i toczyły zawsze. Życie i zdrowie ludzkie są tak istotnymi dobrami, że ich naruszenie musi co najmniej budzić negatywne emocje, a często powodować też konkretne skutki prawne. Już w Kodeksie Hammurabiego, króla Babilonu (1792-1750 przed Chr.) istniała regulacja przewidująca konsekwencje za popełnienie przez lekarza błędu. Paragraf 218 tego dokumentu przewidywał, że „Jeśli lekarz obywatelowi operację ciężką nożem z brązu wykonał i spowodował śmierć obywatela lub łuk brwiowy obywatela nożem z brązu otworzył i oka obywatela pozbawił, rękę mu utną”¹. Trudno według współczesnych standardów uznać tego typu rozwiązanie za słuszne i sprawiedliwe. Niemniej jednak sama idea pociągnięcia do odpowiedzialności osób wykonujących zawody medyczne, jeśli naruszyły one zasady ich wykonywania lub w inny sposób przyczyniły się do szkody lub krzywdy pacjenta, nie wydaje się ani rewolucyjna, ani pozbawiona podstaw. W cywilizowanym systemie prawnym nie feruje się jednak wyroków bez zachowania procedur, w szczególności dotyczących wskazania podstawy prawnej naruszenia oraz wykazania w sposób racjonalny i przekonujący, że rzeczywiście miało ono miejsce i, co więcej, że można przypisać je konkretnej osobie, grupie osób lub instytucji.

Od kilkunastu lat wyraźnie wzrasta liczba sporów medycznych, zwłaszcza tych między pacjentem a lekarzem/podmiotem leczniczym. Można zidentyfikować różne przyczyny takiego stanu rzeczy, np. wyższą świadomość praw pacjenta, wysokie ryzyko ich naruszenia ze względu na niedoskonałości w systemie organizacji opieki zdrowotnej, merkantylizm w wykonywaniu zawodów medycznych i prawniczych, nierealne oczekiwania pacjentów, medialne podsycanie konfliktów, próby wyłudzenia środków pieniężnych itp. System prawny oferuje różne metody rozwiązywania sporów medycznych, zarówno sądowe, jak i pozasądowe. Doktryna wyjaśnia te mechanizmy, orzecznictwo zaś daje obraz praktyki. Zamysłem autorów tej książki było przedstawienie zagadnienia sporów medycznych z różnych perspektyw: teoretycznej i praktycznej; cywilnej, karnej, administracyjnej i korporacyjnej; medycznej i pacjenckiej. Poszczególne teksty zostały napisane przez profesjonalistów specjalizujących się w prawie medycznym, zaangażowanych

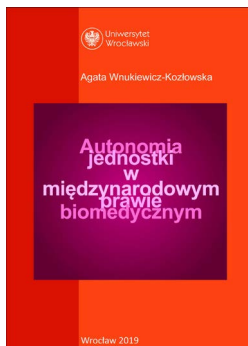
¹ *Kodeks Hammurabiego*, tłum. M. Stępień, Warszawa 2000, edycja komputerowa: www.zrodla.historyczne.prv.pl, s. 61 [dostęp: 01.07.2022].

w tytułową problematykę albo w charakterze prawników-praktyków, albo przedstawicieli doktryny prawa medycznego, albo reprezentantów organów zajmujących się sporami medycznymi, a nierzadko osób łączących te różne funkcje i kompetencje. Powstała publikacja prezentująca szerokie spektrum problemów, uwzględniająca różnorodność doświadczeń autorów. Stąd różnice w charakterze poszczególnych rozdziałów, które jednak, zdaniem redaktora naukowego książki, nie stanowią wady opracowania, a przeciwnie, przyczyniają się do wielostronnego ujęcia analizowanych kwestii i umożliwiają pogłębione oraz wielotorowe spojrzenie na spory medyczne. Kolejność tekstów została skomponowana według zasady od zagadnień ogólnych do szczegółowych i, równocześnie, od analiz z większym naciskiem na elementy doktrynalne do ujęcia zdecydowanie praktycznego. Nie dokonano jednak ścisłego podziału na część teoretyczną oraz część praktyczną, ponieważ zdecydowana większość tekstów zawiera uwagi łączące oba spojrzenia.

Motywnym przewodnikiem, jakim kierował się zespół autorski, jest wola podzielenia się z Czytelnikiem wiedzą na temat sporów medycznych oraz zaobserwowanymi w działaniu trudnościami czy specyfiką poruszanych zagadnień. Mamy nadzieję, że adresaci książki podzielą nasz pogląd, że problematyka sporów medycznych, chociaż niełatwa i często wyczerpująca intelektualnie oraz emocjonalnie, jest fascynująca i godna uwagi. Dodatkową myślą jest chęć zainspirowania stron ewentualnych sporów do zapobiegania ich powstawaniu, a w sytuacji kiedy mimo działań prewencyjnych jednak się pojawiają, do rozstrzygnięcia ich z zastosowaniem odpowiednich narzędzi prawnych, z poszanowaniem wszelkich zasad oraz zgodnie z regułą poszukiwania sprawiedliwego i słusznego rozwiązania konfliktu. Równocześnie chcielibyśmy podkreślić, że przestrzeganie norm prawnych i etycznych związanych z wykonywaniem zawodów medycznych oraz prawniczych może w znacznym stopniu zapobiec powstawaniu sporów, które zawsze stanowią jakiś rodzaj wyzwania dla ich uczestników.

W imieniu Zespołu Autorów
Agata Wnukiewicz-Kozłowska

Publikacje z dyscypliny nauki prawne – prawo medyczne, które ukazały się w e-Wydawnictwie WPAE UWr

Agata Wnukiewicz-Kozłowska, *Autonomia jednostki w międzynarodowym prawie biomedycznym*, Wrocław 2019

Dostęp online:

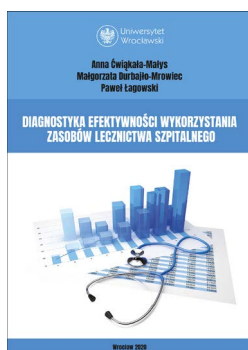
<http://www.bibliotekacyfrowa.pl/publication/102030>

Mateusz Paplicki, *Bezpieczeństwo zdrowotne obywatela w polskim systemie ratownictwa medycznego*, Wrocław 2020

Dostęp online:

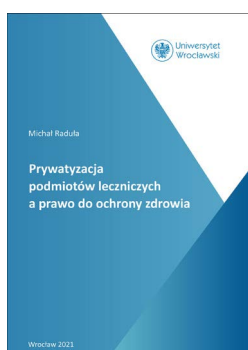
<https://www.bibliotekacyfrowa.pl/publication/134248>

Anna Ćwiąkała-Małys, Małgorzata Durbajło-Mrowiec, Paweł Łagowski, *Diagnostyka efektywności wykorzystania zasobów leczenia szpitalnego*, Wrocław 2020

Dostęp online:

<https://www.bibliotekacyfrowa.pl/publication/116241>

Michał Raduła, *Prywatyzacja podmiotów leczniczych a prawo do ochrony zdrowia*, Wrocław 2021

Dostęp online:

<https://bibliotekacyfrowa.pl/publication/142731>

Zdrowie i style życia. Ekonomiczne, społeczne i zdrowotne skutki pandemii, pod redakcją Wioletty Nowak, Katarzyny Szalonki, Wrocław 2021

Dostęp online: <https://bibliotekacyfrowa.pl/publication/142069>

Spory medyczne to interesujące i aktualne zagadnienie prawne. Książka, którą oddajemy do rąk Czytelnika, jest zbiorem wypowiedzi profesjonalistów, którzy badają ten problem od strony teoretycznej i praktycznej. W opracowaniu zawarta jest analiza przyczyn sporów medycznych, ich specyfiki, skutków oraz metod zapobiegania im i ich rozwiązywania. Jest to pierwsza na rynku wydawniczym pozycja, której autorzy podjęli zagadnienie sporów medycznych w sposób przekrojowy. W książce zawarte jest spojrzenie cywilistyczne, karnistyczne, międzynarodowe, a także korporacyjne. Z całą pewnością opracowanie to nie wyczerpuje problematyki sporów między pacjentami a lekarzami lub podmiotami leczniczymi, bo jest ona rozległa i skomplikowana, ale, w dużym stopniu, porządkuje tytułową problematykę, wskazując najistotniejsze i najciekawsze kwestie dotyczące nieporozumień powstających w procesie leczenia. Dlatego stanowi bardzo dobry materiał poznawczy dla wszystkich zainteresowanych tytułową problematyką, począwszy od akademików, przez sędziów, adwokatów, radców prawnych, lekarzy, osób wykonujących inne zawody medyczne, menadżerów ochrony zdrowia, studentów i pacjentów.

ISBN 978-83-66601-83-3 (druk)

ISBN 978-83-66601-84-0 (online)